

M**K****B****T
Á
J
É
K
O
Z
T
A
T
Ó**

**BARLANGKUTATÓK SZAKMAI
TALÁLKOZÓJA**
2013. november 8-10.
Szeged

BARLANGKUTATÓK SZAKMAI
TALÁLKOZÓJA
2013 SZEGED

(lásd a 3. oldalt)

PROGRAMOK
RENDEZVÉNYEK
BESZÁMOLÓK
JELENTÉSEK
RÖVID CIKKEK
KÖZLEMÉNYEK
HÍREK
HIRDET MÉNYEK

2013.
november-december

Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
1025 Budapest, Pusztaszeri út 35.

PROGRAMOK, RENDEZVÉNYEK

ELŐADÁSOK

a Szemlő-hegyi-barlang vetítőtermében (Bp. II. Pustaszeri út 35.)

November 20. (szerda) 17 órától

A Fosszília Klub összejövele

A programban 18 órától DVD-vetítés dél-francia barlangokról (Bramabiau, Demoiselle).

November 27. (szerda), 18 óra

Flórián Norbert–Pólya Viktor (a Kisközösségi Program munkatársai): Kisközösségek, egy út a kiút felé

1. Viszonyunk környezeti problémákhoz.
  - a. háritó
  - b. rendszerhű ökokrata
  - c. békésátmenet hívő
  - d. katasztrofista
2. Ahol általában egy beszélgetés véget ér. (Mit, vagy inkább hogyan tegyünk?)
3. Mik a helyi kisközösségek, miért fontosak?
4. Milyen módon működhetnek hatásosan a kisközösségek?
5. Hogyan hozunk létre és tartunk meg kisközösségeket.
6. Mi a célja a Kisközösségi Programnak és ehhez milyen eszközöket rendelt?

Bemutatózás:

Pólya Viktor: az ELTE biológia-földrajz tanári szakán és a Szent Ignác Jezsuita Szakkollégiumban mesterhallgatóként folytatam tanulmányaimat. Főbb érdeklődési területem a környezeti és társadalmi problémák orvoslását szolgáló oktatási és nevelési elvek. A Kisközösségi Program munkáját 2010 óta segítem, ahol főleg a kézikönyv írásában és forrásteremtésben veszek részt.

Flórián Norbert: az ELTE biológus szakán szereztem diplomát 2009-ben. Jelenleg PhD tanulmányaimat folytatam a Corvinus Egyetem Tájépítészeti és Tájökológiai Doktori Iskolájában, főbb kutatási témám az édesvízi élőlény-közösségek ökológiája. 2009-ben csatlakoztam a Kisközösségi Programhoz, ahol a kézikönyv-író munkacsoportban dolgozom, valamint a gyerek és felnőtt táborunkat vezetem.

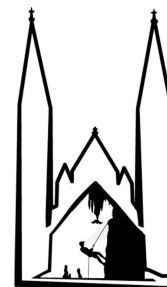
December 4. (szerda) 18 óra

Dr. Leél-Óssy Szabolcs: Hogyan tovább MKBT – Fórum az anyagi helyzet stabilizálásáról

Várjuk mindazokat, akiknek fontos a Társulat fennmaradása, és ötletekkel, javaslatokkal hozzá tudnak járulni a probléma megoldásához.

BARLANGKUTATÓK SZAKMAI TALÁLKOZÓJA

BARLANGKUTATÓK SZAKMAI
TALÁLKOZÓJA
2013 SZEGED

SZEGED

Szegedi Tudományegyetem

Egyetem u. 2–6.

2013. november 8–10.

Az idei rendezvényt Szegeden, a Szegedi Egyetem Természeti Földrajzi és Geo-informatikai Tanszékén tartjuk.

Jelentkezés:

<http://szkbe.hu/szakmainapok/node/5>

Részvételi díj: 3500 Ft, MKBT tagoknak kedvezményel 1800 Ft (mely a szombat esti zsíros kenyér partit is magába foglalja).

Ebéd:

A Béke Tanszék jóvoltából nagyon finom ebédet tudunk biztosítani mindkét napra!
November 9. Szombat – Svédasztalos, szabad szedéses ebéd 1500 Ft/fő, vagy
– Svédasztalos menü ebéd 800 Ft/fő.

November 10. Vasárnap – Sajttal sonkával töltött sertés szelet, vajjas petrezselymes burgonyával 1000 Ft/fő.

Szállás:

Teleki Blanka Kollégium, Szeged, Semmelweis u. 5.

-36 főnek van hely, melynek megoszlása:

5 db - 4 ágyas szoba, melyekhez nincs külön fürdő: 2623 Ft/fő/éj.

2 db - 4 ágyas szoba, melyekhez 1 közös fürdő tartozik: 3213 Ft/fő/éj.

4 db - 2 ágyas szoba saját fürdővel: 4039 Ft/fő/éj.

Telefon: 62/546-088 munkaidőben.

Szállásrendelés e-mailban lehetséges.

e-mail: iroda@telekikollegium.hu

Máv szálló, Szeged, Indóház tér 2. Telefon: 62/548-070
-30 főnek van hely melynek megoszlása 2-4 ágyas szobákban van ára 2250 Ft/fő/éj

További szállás lehetőségek:

<http://www.iranymagyarorszag.hu/keres/szeged/szallasok/diakszallok-p1/>
<http://www.szegediszallasok.hu/hu/diakszallasok>

Szállásfoglalás egyénileg, minél hamarabb.

Koncert:

A szombat esti koncert az újonnan megnyitott Irinyi Bisztróban lesz, a fergeteges hangulatot a Speleo Band és az Adrenalin Tourist Rock Band biztosítja!

Extra:

Készülünk extra programokkal is, ahová jelentkezhetek, ugyan nem a föld alá megyünk, de madártávlatból megtekinthetitek Szeged panorámáját a Szent István téri víztorony tetejéről péntek este!

Póló:

A pólókon a 2013-as Szakmai napos lógó szerepel (1300 Ft/db)! Rendelés a <http://szkbe.hu/szakmainapok/node/5> honlapon a regisztrációnál történik.

Szakmai napok bögre

Lehetőség van a szakmai napokra bögrerendelésre, 1500 Ft/db áron. Lentebb találgatók a két logót, a hagyományos eredetit és a mostani rendezvény logóját, amelyet fehér bögrére bármilyen színnel lehet kérni. Kérjük a rendelésen feltüntetni, hogy a kért bögrére csak az egyik lógó (1 vagy 2), vagy mindkettő (1-2) a két oldalán kerüljön nyomásra.

A rendeléseket az mkbt@t-online.hu címre kérjük, de a bögréket csak akkor készítjük el, ha a befizetés is megtörtént november 6-ig. Befizetés a társulat irodájában lehetséges.

1

2

Parkolás:

Pénteken 18 óra előtt a Moszkvai és a Bécsi körúton lehet ingyenesen parkolni. Pénteken 18 óra után és a hét végén ingyenesen lehet parkolni az egyetem előtt az Egyetem utcában. Akinek a parkoló jegyre lenne szüksége, a körúton a kis boltokban és újságárusoknál tud vásárolni.

PROGRAM

November 8. Péntek

17:00 Filmvetítés: Pierre Saint Martin
18:00 Filmvetítés: A Chauvet-barlang
20:00 Városi séta, a Szent István téri víztorony kiállításának megtekintése

November 9. Szombat

8:30-9:30 Regisztráció
9:30 Dr. Leél-Össy Szabolcs: Megnyitó – és Takácsné Bolner Katalin: A Cholnoky Jenő pályázat eredményhirdetése
10:00 Dr. Keveiné Bárány Ilona: A szegedi egyetem karsztos kutatásai
10:15 Barta Károly: In memoriam Vass Béla (1923–2013)
10:30 Hegedűs Gyula: Beszámoló a Nemzetközi Barlangtani Unió 16. kongresszusáról
10:45 *Kávészünet*
11:00 Dr. Ambrus Gergely–Ifj. Adamkó Péter: Migovec 2013
11:20 Hegedűs András –Takácsné Bolner Katalin: Montenegró 2013
11:40 Nagy Gergely Domonkos: A montenegrói Kétylukú-barlang kutatása
12:00 Hegedűs András–Izápy Viktor–Kunisch Péter: A Magyar Barlangi Mentőszolgálat munkája az utóbbi években
12:20 Horváth Richárd: Barlangi mentés kicsiben és nagyban
12:40 Dr. Brenner Dávid: Kihülés, kihülés elleni védelem
13:00 *Ebédészünet*
14:30 Vörös P., Virág M., Leél-Össy Sz., Mindszenty A., Bendő Zs., Németh T.: A kovás teléreként ismert, elváltozott zónák vizsgálata a rózsadombi barlangokban
14:45 Gruber Péter: A Baradla-Domica-barlangrendszer hidrológiája
15:00 Virág M., Kálmánfiné Ast H., Takácsné Bolner K., Leél-Össy Sz., Mari L.: A Szépvölgy-Rózsadomb környékének urbanizációja a barlangfeltárások tükrében
15:20 Stieber József: Használható-e az aeroszol-összetétel vizsgálata új barlangrészek kutatására?
15:40 Stieber József: Ritka barlangklimatológiai jelenségek bemutatása
16:00 Hernádi Béla: Karsztárterek keletkezése a K-i Bükkben
16:20 Dr. Surányi Gergely: Geofizikai és geodéziai mérések a Csévi-szirteken
16:40 Csondor K., Lőrincz D., Nagy Gergely D.: A Harcsaszájú-barlang laminált agyagrétegeinek vizsgálata
17:00 *Kávészünet*
17:20 Gondáné Sőregi Katalin: A miskolci vízműforrások diagnosztikai vizsgálata keretében elvégzett víznyomjelzések a 2010–2011-es években
17:40 Dr. Zentay Péter: Öt év a Chamois-barlang kutatásában
18:20 Szabó Zoltán: A Pantó-jelentés nyomában, avagy új bányaszintek és barlangok feltárása Esztramoson.
18:40 Sűrű Péter–Rántó András: Bányász-barlang a dobogón
19:00 Medve Márton: Az Amphora búvárklub és a Caudata csoport eredményei víz alatti barlangokban.
FILMVETÍTÉSEK
19:20 Balázs G., Sári A., Kovács R., Lerner B.: Budapest Underground Werksfilm
20:00 Ifj. Varga Csaba–Mező Ákos: Hajnóczy-barlang
20:30 Kovács Richárd: Ariadne Karszt- és Barlangkutató Egyesület
21:00 Zsíros kenyér parti+ Speleo Band + Adrenalin Tourist Rock Band koncert.

November 10. Vasárnap

- 9:00 Fleck Nóra: MKBT szakmai tanulmányutak: Erdély, Bükk
 9:20 Dr. Leél-Óssy Szabolcs: MKBT-túra a Lurgrottéba
 9:40 Dr. Riskó Ágnes: Barlangász kongresszuson Franciaországban
 10:00 Deák István: A karsztok védelmének hazai szabályozása
 10:20 Takácsné Bolner Kati: Újabb hazai barlangok dokumentumai a 16–18. század-ból
 10:40 Müllner László: Az elmúlt egy év eredményei a Molnár János-barlangban
 11:00 Polyák Ágnes: Verocs, avagy velünk együtt rokkantak csörögnek
 11:20 *Kávészünet*
 11:40 Szabó Géza: A barlangi kereszties pókok (Meta menardi) folyamatos megfigyelése a Kápolna-barlangban (Kevély-hegy, Pilis hegység)
 12:00 Dr. Komlossy Attila: Denevér vesztség
 12:20 Nagy Gergely Domonkos, Szabó Emőke: Régészeti leletek a Kápolna-barlangban
 12:40 Sűrű Péter–Slíz György Vízrendszerek és feltárási lehetőségek a Bükkben
 13:00 *Ebéd*

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK**TÁMOGATÓINK**

Dr. Veress Márton (30 éves tag)	5 000 Ft	Kiss Attila (30 éves tag)	5 000 Ft
Dr. Markó László	20 000 Ft	Farkas Imre	10 000 Ft
név nélkül	20 000 Ft		

Támogatóink nagylelkű adományait szívből köszönjük.
 Köszönjük Berczik Pálnak és Kovács Józsefnek, hogy újra működik a csengő a Társulathoz.

ERŐFESZÍTÉSEK**A TÁRSULAT ANYAGI HELYZETÉNEK JAVÍTÁSÁRA****Pályázati tevékenység:**

- Nemzeti Együttműködési Alap: 2013. évi működési pályázatára beadott kérelmünk szakmailag megfelelő, azonban a rendelkezésre álló keretösszeg korlátossága miatt a várólista 566. helyére került.
- Nemzeti Együttműködési Alap: szakmai pályázat a Társulat adattárában található jelentések feldolgozására. szakmailag megfelelő, azonban a rendelkezésre álló keretösszeg korlátossága miatt a várólista 178. helyére került.
- Nemzeti Kulturális Alap: könyvtárban található folyóiratok cikkeinek elektronikus feldolgozására 300 000 Ft támogatásban részesült.

Pályázaton kívüli egyedi támogatási kérelmek, s azokra kapott válaszok:

- Emberi Erőforrások Minisztériuma: Karszt és Barlang folyóirat megjelentéséhez – a jelenleg rendelkezésre álló keretből támogatásban nem részesült.

- Emberi Erőforrások Minisztériuma: könyvtár működtetésére – a jogszabályok által meghatározott könyvtári feladatok fenntartása és működtetése mellett egyéb gyűjtemények támogatására nincs lehetőség.
- OTP Bank: a rendelkezésre álló véges finanszírozási keretből támogatást nem tud biztosítani.
- Raiffeisen Bank: támogatási stratégiájának megfelelő elkötelezettsége miatt támogatást nem tud nyújtani.
- Drogerie Markt: mivel a fő hangsúlyt a gyermekek támogatására, az egészségre és az egészséges életmódra fekteti, ezért a Társulat támogatására nincs lehetősége.
- Demján Sándor Alapítvány: a hivatalos, szerződéses elkötelezettségeken alapuló feladatok kimerítik pénzügyi lehetőségeiket, ezért nem tudnak támogatást nyújtani.

*Titkárság***MKBT-TAGSÁGGAL IGÉNYBE VEHETŐ,
MAGYARORSZÁGRA ÉRVÉNYES BIZTOSÍTÁS**

Mint azt már korábban jeleztük, a Társulat szeretné, ha tagjainak biztosítási védelme lenne arra az esetre, ha Magyarország területén barlangtúra, illetve egyéb extrémnek minősülő szabadidős sporttevékenység gyakorlása közben baleset éri, és az egészségügyi ellátását nem finanszírozza ingyenesen az Országos Egészségbiztosítási Pénztár.

Egy az osztrák biztosításhoz hasonló csoportos baleset-biztosításra az alábbi két ajánlatot kaptunk a Generali Providencia Biztosítótól, melyekhez kiegészítő csomagok is köthetők. Ezeket az alábbiakban adjuk közre:

I. ALAP CSOMAG = 15 000 Ft/év

A biztosító térítése = 8 000 000 Ft, mely az alábbi orvosi költségeket tartalmazza:

- járóbeteg-szakellátás
- fekvőbeteg-gyógyászati ellátás
- orvosi rehabilitáció
- fogsebészeti ellátás
- betegszállítás.

A biztosításhoz választható kiegészítő csomagok:**2000 Ft/fő/év**

A biztosító térítése: **100 000 Ft**, mely tartalmazza:

gyógyszer-, gyógyászati segédeszköz-ártámogatási és utazási költségtérítést.

1000 Ft/fő/év

A biztosító térítése:

baleseti eredetű halálra **500 000 Ft**,

30 %-ot elérő baleseti eredetű maradandó egészségkárosodásra **1 000 000 Ft**.

II. EXTRA CSOMAG = 20 000 Ft/év

A biztosító térítése = 15 000 000 Ft, mely az alábbi orvosi költségeket tartalmazza:

- járóbeteg-szakellátás
- fekvőbeteg-gyógyászati ellátás
- orvosi rehabilitáció
- fogsebészeti ellátás
- betegszállítás

A biztosításhoz választható kiegészítő csomagok:**2500 Ft/fő/év**

A biztosító térítése: **150 000 Ft**, mely tartalmazza: gyógyszer-, gyógyászati segédeszköz-ártámogatási és utazási költségtérítést.

2000 Ft/év

A biztosító térítése: baleseti eredetű halálra **1 000 000 Ft**, 30 %-ot elérő baleseti eredetű maradandó egészségkárosodásra **2 000 000 Ft**.

A biztosítások megkötése nincs létszámhoz kötve, de 50 fő jelentkezése esetén a fenti összegek 10 %-kal csökkennek, illetve tárgyalások folynak nagyobb létszámú igénylés esetén további mérséklésről.

A szerződő fél minden esetben a Társulat, a fenti kedvezmények csak rajta keresztül, csak MKBT-tagok részére vehetők igénybe.

Az igényeket kérjük november 18-ig a Társulat Titkárságára bejelenteni. Részükre a Társulat elküldi az űrlapot (e-mail-on, vagy postán), melyet kitöltve november 30-ig kell eljuttatni a Titkárságra, a díjat pedig december 15-ig kell befizetni az erre a célra létrehozott számlára ahhoz, hogy a biztosítás 2014. január 1-től életbe lépjen. A biztosítás egy naptári évre érvényes.

18, 19, 20.... Lakatos

Az idén 20. alkalommal került megrendezésre a Lakatos, ami régen kupa is volt. A jubileumi alkalomra ismét szép számmal gyűltek össze a zsombolyozni vágyó unikumkedvelő barlangkutatók a Vecsem-forrásnál és a 20. évben reggel 20 csapat adta le a nevezését a már nem 20 éves Köblös Csabánál. Az időjárás ismét kegyes volt a résztvevőkhöz, az egész napos napsütés és 20 fok nem adott okot panaszra. Bár a 20. alkalom talán megkívánta volna, hogy a többi barlangosnak mondott vetélkedéshez hasonlóan mi is beiktassunk egy kis fáramászást, zsákbanfutást vagy csatornában fetrengést, azonban ettől idén is eltekintettünk, és csak a „hagyományos” alsó-hegyi barlangászás volt az egyetlen feladat. Ellenben megrendezésre került az *I. Kiss Peti Terepfutó kupa*, amelynek útvonala az Őz-zsombolytól indult, a Szabó-pallag érintésével a dózerúton le a Hangyás-töbörig, onnan át a 404-eshez vezetett, majd vissza fel a Menetke-zsomboly és a Magfa érintésével az Őz-zsombolyhoz. Az elsőre egy kicsit bennfentesre sikerült versengést a MAFC-os ultrafutó Sass Lajos nyerte kicsivel Németh Zsolt (Kutya) előtt, de Losi is ott lett volna a dobogón, ha nem téved el. A tapasztalatokat használva ezt a versenyt jövőre is meg fogjuk tartani.

A futás után sor kerülhetett a zsombolyokban lévő ellenőrző lapok összegyűjtésére, majd mikor már leszállt az este, és a Rendezőség az összes jelenlévő 10 év alatti gyermekét sikeresen lefektette aludni, sor kerülhetett az eredményhirdetésre is.

A XX. Lakatos-kupa elhódításához az összes zsombolyt be kellett járni, és ez egy csapatnak sikerült, de a második helyre szorult csapat is csak jelentéktelen objektumokhoz nem jutott el, vesztere. A legjobb női csapat – egyben a Mikolovits Vera kupa címvédője – idén a hatodik helyezéssel jutott az igen erős mezőnyben.

1. Pizsama (Adrenalin)

- Az Utolsó Titok
- Répa Retek Mogyoró (Adrenalin)

Pucu, Aca, Makó L.

- Szalai Vera, Panker Ádám, Vág A..
- Bajnóczy G., Szász L., Váradi Cs.

- Dzsásztin Kév
- Szarvasvadász B+ (TBE)
- 6. Únók (FTSK lány csapat)**
- Lesz még rosszabb
- A cickány a farkas és a sün (PF)
- FTSK nem jó
- Csirkefejek (Gubacs lányok)
- Duci Bocik (Adrenalin Lányok)
- AAA
- Minyonok
- Kávészünet (PFNemlányok :-)
- Hát az nincs (Gubacs lányok)
- Ifjú Titánok (Egri újoncok)
- Első Wágner Fanni
- Tanulószoza (Bekey)
- Harmadik ember
- Kötél nélkül

Kertész Anikó, Főző Péter, Klári
Farkas L., Pajor G., Szászi
Gólya Detti, Kalotai Zsófi, Vaderna Kriszti
Kizi, Lakatos G., W. György
Mersdorff Panni, Erik, Ábel
Figyi, Gólya Barbi., Ferike
Kiss Bori, Lilu, Tarci Zsófi.
Babett, Dudi, Taci
Varga Adri, Pas, Taknyász
Keri, Nagy E. Donatella., Sárközi Á.
Péter, Feri, Kristóf (alias: Borzsák Kamilla, Rosales Mária)
Helgi, Mirjam
Fűrjes Szusza., Póczos B., Rostás I.
Fanni, Eszter, Vágner Bori
Tapsi, Klári, Tóth Attila és gyerekek
Pinti, Rezszi
Katona Josi család, (Erzsó, Bogi, Josi)

A versenyen nem tartott ügyeletet a Docler Holding által felkarolt Magyar Barlangi Mentőszolgálat, és a vadászok egyik jeles képviselője is ismét meglepődött, hogy lesz ez a dolog, de idén legalább nem volt vita, mert úgy tűnt, most a szarvasbögés a területen nem volt igazán aktuális.

A versenyt – érthető okokból – mivel önmagában hír- és reklámértékkel nem bír, csak a résztvevők kedvtelését szolgálja, és még csak nem is látványos, idén sem támogatták szponzorok, támogatóink az MKBT és Szórádi Attila (valamint a részvételi díjat befizetők) voltak – köszönet érte. Külön köszönet az ANP 20 éves folyamatos támogató hozzáállásáért, amely így minden szempontból ideális helyszínné teszi a Vecsem-forrást és a felette elterülő karsztfennsíkot egy ilyen barlangásztalálkozó évről évre való megszervezéséhez.

Moha & MAFC

SAKMAI TANULMÁNYÚT A BÜKKBEN

A Társulat 2013. október 11–13. között 13 + 2 fő részvételével szakmai tanulmányutat szervezett a Bükk hegységben. A program Miskolcra indult, ahonnan közös mikrobusszal utaztunk Lillafüredre, hogy felkeressük a nemrég LED-es világítással ellátott Anna-barlangot. A barlangnál Ferenczy Gergely, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság barlangtani szakreferense várta csoportunkat, s szakszerű tájékoztatása mellett jártuk végig a barlang közönség számára megnyitott, illetve egyébként nem látogatható részeit. Közben érdekes információkat tudhattunk meg a barlang történetéről, illetve a világítás felújítása körüli nehézségekről, majd a rendszer működésének gazdaságosságáról, tapasztalatokról. Az idő rövidsége miatt arra sajnos nem volt időnk, hogy végigjárjuk a Palota szálló alatti, felújított függőkeretet, mert igyekeznünk kellett, hogy a Bükk keleti oldaláról átkeljünk Egerbe. Regős József várt ránk, hogy a nap további részében szakmai kísérelőnk legyen. Elsőként a szomolyai kaptárköveket kerestük fel, ahol egy tanösvényt bejárva ismerkedhettünk e máig misztikus vonatkozású geológiai képződményekkel, majd Cserépfaluba vezetett utunk. Itt a falu határában létesített Hór-völgyi Látogatóparkot kerestük fel. A létesítményben kialakított színvona-

las kiállítóhelyiségekben a bükkaljai kőkultúra geológiai alapjait, valamint kultúrtörténeti értékeit (a kőmégmunkálás emlékeit és a kap-tárköveket) ismerhetik meg a látogatók. A „Subalyuki ősember” és a „Bükkaljai kőkultúra” c. kiállítások a hajdani Suba-lyuk múzeum felfrissített, kibővített anyagát mutatják be a bükki ősemberkutatás kezdetétől. Láthatók többek között a Suba-lyuk 1932-ben történt feltárásának rekvizitumai és eredményei, valamint a neandervölgyi ősember világa. Jocó aktív közreműködője volt a kiállítás létrejöttének, így számos izgalmas részlettel gyarapította ismereteinket.

A látogatóközpontban a kiállítóhelyiségek mellett egy konferenciaterem és egy étterem is található, valamint egy kerékpárkölcsonzó és egy parkoló egészíti ki a szolgáltatást.

A programba még egy gyors látogatás fért bele a Suba-lyuknál, majd indulnunk kellett, hogy a megbeszélte időre megérkezzünk szállásunkra, a Pázsag-vendégházhoz.

A civilizációtól távol, az erdő közepén álló épületben kellemesen fűtött cserépkályhával vártak bennünket. Gyorsan megfőztük az első napra tervezett lebbencslevest, majd a másnap esti lecsót is, s a jól lakott társaság a borok társaságában még sokáig beszélgetett és énekelt az ebédlőben.

Szombaton reggel Bükkzszeren találkoztunk ifj. Varga Csabával és a Hajnóczy József Barlangkutató Csoport néhány tagjával, akik csoportunk felé a Hajnóczy-barlangba tettek egy nagyobb és egy kisebb túrát. Ez alatt a többiek a felszínen túráztak, ahol nem győztek betelni az őszi táj színpompájával. Délután éppen annyi idő volt, hogy hazaszaladjunk ebédelni, azután már indultunk is vissza a keleti oldalra, hogy a jávorkúti elágazásnál találkozzunk Gombkötő Péterrel, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság gerinces zoológiai referensével, hogy részt vegyünk egy denevérhálózási bemutatón. Erre az István-lápai-barlang bejáratánál került sor, ahol – miután segítettünk kifeszíteni a hálót és elhelyeztünk egy dektort – nem sokáig kellett várni, hogy megérkezzen az első delikvens, egy kereknyergű patkósdenevér, amit aztán egy másik társa követett. Péter szakértő mozdulatokkal szabadította ki a hálóból, majd részletes anatómiai ismertetőt kaptunk tőle, s lehetőség volt

Egy hosszúfűlű denevér

A Suba-lyuk

fotózásra is. Ezt követően már csak hosszúfűlű denevérek akadtak hálóra, melyek közül még kettőt tanulmányoztunk közelről is, a többi a kiszabadítást követően azonnal mehetett útjára. A társaság legtöbb tagja még nem vett részt soha ilyen programban, ezért számukra nagy élmény volt ilyen közel kerülni e parányi állatokhoz, miközben Péter érdekesebbnél érdekesebb szakmai előadását és történeteit hallgathattuk. Már este 10 óra volt, amikor hazaindultunk, ahol szerencsére készen várt az előző nap elkészített lecsó.

Vasárnap reggel búcsút vettünk a kellemes szállástól és a Nagy-fennsíkon át (ide érvényes volt a Hajnóczy-barlanghoz váltott behajtási engedély) Szilvásváradra utaztunk, hogy ismét Regős József társaságában töltsük a napot. Először az Archeoparkot kerestük fel, melyben Jocó régi álma válhatott valóra, amikor sok évi tervezés, sikertelen pályázat után végre megnyithatta kapuit. Aki ismeri őt, az tudja, hogy milyen hatalmas régészeti ismeretanyag van a birtokában, melyet lebilincselő stílusban képes átadni a hallgatóságának. Ez történt most is; Jocó csak mesélt, miközben időtűrára indultunk az ősemberbarlangtól a mezolitikus sátorig. Sajnos az időnk azonban véges volt, így el kellett indulnunk a Szalajka-völgyön felé az Istállós-kői-barlang felé. Útközben is számos érdekes történeti és egyéb információt hallhattunk, míg felértünk a barlanghoz. Itt nemcsak az ásatásokról kaptunk alapos tájékoztatást, de láthattuk a barlangi medvék nyomait is a falakon, az ún. medvétükröket. Jocó még reggelig is mesélt volna, de el kellett érünk azt a Budapestre induló vonatot, mellyel csoportunk pécsi tagja még eléri az utolsó vonatját, így fájó szívvel elbúcsúztunk.

Köszönjük Gergőnek, Jocónak, Péternek és a Hajnóczy-soknak a tartalmas programot.

Fleck Nóra

Részlet a szilvásvárad Archeoparkból

TÉLI-TAVASZI BARLANG-KLIMATOLÓGIAI MÉRÉSEK ÉRDEKES HELYSZÍNEKEN X.

Korábbi és mostani méréseimet TESTO 610 relatív páratartalom és hőmérővel, TESTO 905-T1 beszűrő hőmérővel, TESTO 810 infrahőmérővel, TESTO 405-V1 hődrótos anemométerrel, TESTO 535 (NDIR) CO₂ mérővel, GTD1100 altiméter-barométerrel, valamint AIR CO2ntrol-3000 tip. CO₂ adatgyűjtővel végeztem, és az MSZ ISO 8756:1995 szabvány szerint jártam el. A fenti műszereket akkreditált laboratóriumban kalibráltattam.

Bíztható eredmények a József-hegyi IV. sz. barlangban (2013. 04. 26., 07. 10.)

Dr. Leél Össy Szabolcs és Bartha László (Kölyök) meghívására egy kellemes tavaszi és egy forró nyári napon ereszkedtünk le ismét a József-hegyi IV. sz. kis barlangba, mely a József-hegyi barlang főbejáratától alig 300 m-re nyílik. A két időpont között je-

lényos bontási tevékenység zajlott Gibbon-folyosó végpontján. Segítőim voltak: Dr. Leél Óssy Szabolcs és Stieber Bence.

Mérési pont	K. hőm. (°C)	CO ₂ (ppm)	Egyéb	Megjegyzés
Szabadban (0 m) 2013. 04. 26.	22,6–22,9 RH: 32–33%	370–375 Víz: 6,8 g/m ³	szélmozgás 1,0–4,0 m/s	Száraz-szeles idő (Pa: 984,2 hPa)
Szabadban (0 m) 2013. 07. 10.	30,0–30,1 RH: 39–40%	378–405 Víz: 12,0 g/m ³	szélmozgás 1,0–3,0 m/s	Forró nyári idő (Pa: 986,2 hPa)
Lezárt bejárat röptető nyílásán 2013. 04. 26.	20,6–21,0 -1 m: 13,8	380–387 -1 m: 5538	A huzat a szél intenzitásában változott	Befelé húzó levegő Q: 1–19 Nm ³ /h
Lezárt bejárat röptető nyílásán 2013. 07. 10.	29,6–30,0 -1 m: 13,5	385–390 -1 m: 6230	A röptető nyíláson nincs áramlás	Befelé húzó levegő Q: 1–2 Nm ³ /h
Gibbon-folyosóban 2013. 04. 26.	9,3–9,4	5250–5255	Pa: 985,3 hPa (-3 m)	Kifelé húzó levegő nyitott bejárat!
Gibbon-folyosóban 2013. 07. 10.	12,0–12,1	7830–7850	Pa: 987,0 hPa (-3 m)	Kifelé húzó levegő nyitott bejárat!
Bontási végponton 2013. 04. 26.	11,3–11,4	5100–5300	A mennyezet alatt 5800 ppm	Erős huzat az omladékból
Bontási végponton 2013.07.10.	12,6–13,4	7001–8300	A bal oldalról 8600 ppm	Erős huzat az omladékból

Téli mérésünk alkalmával már feltűnt, hogy a kis légtérű barlang kútszerű bejárati aknáján nem csorog befelé a sűrű hideg felszíni levegő, mert szembetalálkozik a jelentős hőtömeeggel rendelkező, folyamatosan kifelé áramló meleg barlangi levegővel. Ez a jelenség most is megnyilvánult, mivel a jelentős hőmérséklet-különbség ellenére sem áramlott be a felszíni levegő, bár a végponton erős huzat volt tapasztalható. A Budai-termáلكarszton korántsem szokatlan (ám a Szépvölgyi/Pálvölgyi-barlangrendszerben elképzelhetetlen) 13,4°C-os meleg levegő a Gibbon-kuszoda végponti termének omladéka közül áramlik, mégpedig állandó utánpótlással, mely jelentős CO₂-t hoz magával. Ez a CO₂ mennyiség meghaladja az összes eddigi Budai-barlangban mért értékeket, tehát az omladék túloldalán új, eddig még nem ismert CO₂ forrásból (esetleg a Molnár János-barlang valamelyik forráskürtőjéből) származik. A téli és a tavaszi eredmények után a nyári mérés jól reprezentálja a CO₂ feláramlás és a hőmérsékletkülönbség közötti összefüggést és azt is, hogy a kis barlang egy nagyobb rendszer részeként, annak középső bejárataként funkcionál. A két mérés közötti időszakban közel 3 m törmelékét sikerült eltávolítani, mely intenzívebb huzatot eredményezett. Az eredmények egy a Szemlő-hegyi- és a József-hegyi-barlangok között húzódó ismeretlen barlangrendszerbe való bejutással kecsegtetnek, melyhez a bontó brigádnak sok erőt és kitartást kívánok!

Az Odorvár-tetői és a Hajnóczy-barlang kapcsolata (2013. 04. 28.)

Előzmények: Molnár Lajos barátom meghívására kerestük fel családommal a két barlangot, melyben már régóta terveztem összehasonlító méréseket elvégezni. Segítőim voltak: Molnár Lajos, Majoros Zsuzsanna, Bajusz Gergő, Dr. Leél-Óssy Szabolcs, Leél-Óssy Csaba, Stieberné Katlan Andrea, Stieber Bence és Stieber Balázs. Először az egymás alatt elhelyezkedő barlangokból a legalsó, legnagyobb méretű – Hajnóczy-barlangot kerestük fel, majd a hegytetőn nyíló felső – Odorvár-tetői-barlangot. A középső kisbarlang és a Hajnóczy-barlang levegős kapcsolata már régóta ismert, ezért azzal nem foglalkoztunk. A méréseket 11 és 16 óra között végeztük.

Mérési pont	K. hőm. (°C)	CO ₂ (ppm)	Egyéb	Megjegyzés
Szabadban (0 m) 2013. 04. 28.	22,8–23,0 RH: 48–49%	345–347 Víz: 10,3 g/m ³	szélmozgás 0,5–1,3 m/s	Száraz-napos idő (Pa: 958,7 hPa)
Hajnóczy-bg. Röm-terem	9,0–9,1	818–820 Pa: 961,1 hPa	Felső-szinthez tartozó terem	Kifelé áramló levegő Q: 1–8 Nm ³ /h
Hajnóczy-bg. Nagy-terem	9,3–9,4 RH: 83–84%	794–800 Pa: 961,9 hPa	Középső-szint terme	Levegő vízgőztartalma: 10,2 g/m ³
Hajnóczy-bg. Medvecsontos-t.	10,4–10,5	730–735 Pa: 959,5 hPa	Középső-szint terme	Telített páratartalom!
Hajnóczy-bg. Óriás-terem	12,3–12,4	815–818 Pa: 958,1 hPa	Felső-szinthez tartozó terem	A terem közel van a felszínhez!

A mérést követően visszamásztunk az Odorvár-tetőre, és leereszkedtünk a felső barlangba. A barlang mintegy 65–70°-os szögben mere deken lefelé tartó párhuzamos hasadékból áll, melyből a főhasadék kb. 30 m mélységben gyökérszerűen tovább ágazik kisebb, nehezen járható, agyagkitöltéssel és agyagdugóban záródó szűk járatokra. Méréseinket a főhasadék mentén több ponton, a párhuzamos hasadék mélypontján és a végponti elágazásban végeztük el, több helyen hosszú vezetékkel leengedett érzékelőkkel az ember – mint zavaró tényező – kizárása érdekében.

Mérési pont	K. hőm. (°C)	CO ₂ (ppm)	Egyéb	Megjegyzés
Főhasadék mentén az első aknáknál	6,4–6,5 -10 m: 7,4	909–947 -10 m: 1472	Első akna alján Tk: 7,7°C	Első akna alján CO ₂ : 1165 ppm
Főhasadék mentén a II. aknáknál	8,0–8,1 -6 m: 7,4	616–620 -6 m: 1284	II. akna száján Tk: 8,1°C	II. akna szájánál CO ₂ : 648 ppm
Végponti elágazásoknál	7,8–7,9 -2 m: 8,1	616–648 -2 m: 616	Pa: 951,5 hPa a végponton	A végpontról intenzív huzat áramlik!

A két táblázat eredményeit összehasonlítva jól látható, hogy azok nagyon eltérnek egymástól. Az Odorvár-tetői-barlang átlaghőmérsékletében a Déli-Bükk 8–8,5°C-os éves átlaghőmérsékletéhez igazodik, míg a Hajnóczy-barlangé jóval fölülte van (még akkor is, ha nem vesszük figyelembe az Óriás-terem 12°C feletti értékét, ami nyilvánvalóan a felszín közelségének is betudható). A nyári légkörzésre átállt Hajnóczy-barlang alsóbb járataiból még nem indult meg a CO₂ feláramlása, így a korábbi szakirodalomban leírt magas CO₂ értékeknek nyomát sem tapasztaltuk. Ezzel szemben a felső barlang vég-pontjából áramló intenzív hideg huzat (figyelembe véve a barlang zsákjellegét) helyi légkörzést végez a párhuzamos aknasor és hasadék járatai felé, melyek feltételezhetően egy alsóbb barlang járataival vannak összeköttetésben. A mérési eredményeket értékelve úgy gondolom, hogy a két barlang nincs egymással levegős kapcsolatban, és a Hajnóczy-barlang átlaghőmérséklete magasabb a bükki-barlangoknál megszokott 7,5–8,5°C-os értékeknél.

A Vass Imre- barlangi-árvizek hatása a szén-dioxidra (2013.07.07.)

Előzmények: mint azt korábbi beszámolómban is jeleztem, a 2013. év első felében le-hullott nagy mennyiségű csapadék és persze a hóolvadás együttesen olyan mértékű beszivárgást jelentettek, melyek meghaladták forrásaink áteresztőképességét és a karszt lassan telítődött. Ennek hatása részben a folyamatos barlangi árvizekben jelentkezett, részben pedig annak hatására létrejött szifon-elzáródásokban és az átszelőzés megszűnésében. Így történt, hogy a Béke-barlang főágában feldúsult a CO₂, és ugyanezt a jelenséget figyelhetjük meg a Vass Imre-barlang esetében is. A mérésekben

segítőim voltak fiaim: Stieber Bence és Stieber Balázs. A Vass Imre-barlang hazánk talán legjobban vizsgált klímájú barlangja, hiszen itt üzemeltettek évtizedeken át beépített klímamonitoringot, mely rengeteg értékes adatot szolgáltatott napjaink kutatói számára. Az elmúlt években azonban a mérőrendszer elavult és kiépítésre került, a szórvány mérések is minimalizálódtak, ezért jelen vizsgálatunk a korábbi eredményekkel történő összehasonlítást is szolgálja, kellő alázattal a helyszín és az elődök nagyszerű munkája felé. Sajnáljuk, hogy az árvíz miatt nem jutottunk túl a Lagúnás-szifonon.

Mérési pont	K. hőm. (°C)	CO ₂ (ppm)	Egyéb	Megjegyzés
Szabadban (0 m) 2013. 07. 07.	25,9–26,0 RH: 53..54%	408–410 Víz: 14,3 g/m ³	szélmozgás 0,35–0,68 m/s	Száraz-napos idő (Pa: 992,6 hPa)
Főbejáratot lefóliázva légforg.	23,0–23,1	410–413	A: 0,01 m ² Q: 39 Nm ³ /h	A felszíni levegő beáramlik a bg.-ba
Felfedező-ág végén a vasajtónál	9,4–9,5 -10 m: 9,6	3280–3285 -10 m: 2880	Pa: 994,0 hPa a vasajtónál	Kitöltés -10 cm-en Tt: 7,8°C
Elosztó terem a Felfedező-ágban	8,6–8,7 + 4 m: 8,7	2200–2210 + 4 m: 2200	A lejtős folyosóban is	Kitöltés -10 cm-en Tt: 7,8°C
Lenke-terem	10,4–10,5	6900–6910	Pa: 993,2 hPa	Tt (-10 cm): 8,3°C
Rokokó-kapu	9,5–9,6	7210–7220	-	-
Széles-folyosóban	9,9–10,0	7400–7410	Pa: 993,0 hPa	Tt (-10 cm): 8,9°C
Kísértet-folyosó	10,0–10,1	7410–7420	Pa: 992,9 hPa	Tt (-10 cm): 9,1°C
Háromszög-f.	10,4–10,5	8170–8180	Pa: 992,7 hPa	Tt (-10 cm): 9,3°C
Narancs-szifonnál	10,0-10,1	8456–8460	Pa: 992,7 hPa	Tt (-10 cm): 9,4°C
Cidri-folyosóban	10,1–10,2	1 tf%	Pa: 992,6 hPa	Tvíz: 9,6°C

Mérési eredményeink és korábbi tapasztalataink (melyek szerint a hosszabb idejű szifon-feltöltődés a bentrekedt denevérek pusztulásához vezetett) alapján a Lagúnás-szifonon túli részek el lettek zárva a barlang első szakaszától, és így a belső légáramlás is megrekedt. A szifon felé haladva a CO₂-szint folyamatosan emelkedett, mígnem átlépte a 10000 ppm-es (1tf%) határt. Ilyen magas értékeket korábban a Vass Imre-barlangban nem mértek, melynek oka a hosszú ideig tartó árvízben keresendő. A barlang hidegpontja a Felfedező-ág, melyet a hideg felszíni levegő téli időszakban lehűt. A Főág mélyebben fekvő részei kissé hidegebbek, mint a magasabban fekvők, amúgy a hőmérséklet meglehetősen kiegyenlített. A nyári légkörzés ellenére igen csekély a főbejáraton keresztüli légforgalom, azonban befelé húzó iránya jelzi, hogy a főbejárat a barlang felső bejárata, vagyis a felszíni levegő nyáron a mélyebben levő Felfedező-ágba és a részben ismeretlen alsó járatokba törekszik, hogy aztán mélyebben nyíló repedéseken keresztül lehülve ismét a szabadba távozzon.

Stieber József

NJEGUŠI – LOVČEN 2013

A tavalyi tapasztalatokból okulva, ezévi montenegrói expedíciónk lebonyolítására már a jóelőre beszerzett kutatási engedély birtokában (ami egyébként jelentősen gyorsította a közös felszerelésekkel megrakott furgon határátlépéseit is), augusztus 3–17. között került sor. A Lovčen Nemzeti Park területén történő ingyenes táborozási lehetőség megszűntével táborunkat ismét a régi helyen, a Doboki do bejárata melletti mezőn állítottuk fel, ami a tábori kocsmát és -konyhát egyaránt

kiszolgáló hűtőláda üzemeltetésével (a felső táborhely melletti snjeznicából napi 3 begjégutánpótlás leszállításával) és két illemhely-bódé kialakításával igazán összkomfortossá vált. A résztvevők teljes létszáma (gyerekekkel és családtagokkal együtt) 107 fő volt, közülük az expedíció terepi munkájában összesen 79-en vettek részt.

A 2013. évi kutatások sztárja – nemcsak a feltárára és dokumentálásra fordított idő (99 műszak) illetve a közreműködő személyek száma (33 fő), de az eredmények tekintetében is – vitathatatlanul a Štirovnik DNy-i előterében, 1360 m tszf. magasságban nyíló **Kétlyukú-barlang** volt. Itt a „nagy bejutás” már a tábor harmadik munkanapján, augusztus 6-án bekövetkezett: a mélypont felé vezető meander felett tavaly felfedezett **Csilingelős Boldogasszony-ág** egy aknáján leereszkedve, több szintben szerteágazó járatok valóságos labirintusa tárult fel, amit a hátralévő időben (egy négynapos, öt fős bivakos akciót is szervezve) kb. 2,4 km hosszban sikerült felderíteni. Ez az eddigi expedíciónk legnagyobb egy tagban történt felfedezése, amivel e rendszer Montenegro harmadik leghosszabb barlangjává vált: ismert hossza jelenleg már eléri a 4,6 km-t (ebből térképezve: 3600 m), mélysége pedig a felmérés jelenlegi állása szerint megközelíti a -240 m-t. És ez a feltárás messze nem befejezett! Számos kis becsatlakozó oldalág vár még felderítésre, és nyitottak a fő folyosók végpontjai is: az ÉNy felé tartó vízfolyás járata egy aknáig; a DK felől érkező, a fentitől független vízfolyás meandere felfelé egy szűkületet okozó cseppkölefolyság; lefelé pedig egy, a táguló folyosót teljes szélességében kitöltő tóig lett bejárva; sőt ez utóbbinak a Jeges-barlang alá-mellé nyúló helyzete felveti a két rendszer esetleges összeköthetőségét is.

Ugyancsak jelentős további feltárások lehetőségét vetíti előre, hogy a Jezerski vrh oldalában 2010 óta kutattott **Lahner-barlangban** (több kisebb, már ismert részre visszavezető vagy zsákutcának bizonyuló kimászás mellett) az utolsó leszállás során, augusztus 15-én sikerült végre áttörni a mélypontot kitöltő omladékon is. Mögötte a barlang egy újabb lépcsős meanderrel, ígéretesen táguló jelleggel folytatódik tovább, amiben a felderítők mintegy 100 m hosszban előrehatolva, szabad járatból fordultak további idő hiányában vissza. A térképezés jelenlegi állása szerint ez a pont már kb. -260 m mélységben helyezkedhet el, a barlang ismert hossza pedig eléri a 800 m-t.

Biztató fejleményeket hozott a poljéttől É-ra emelkedő töbrrös fennsíkon, kb. 1080 m tszf. magasságban nyíló **Nyúl-lika** továbbkutatása is. Itt a korábbi végpontot képviselő hármas meander-összefolyástól (becsült mélysége kb. -400 m) a víz és a huzat útját követve, egy kisebb aknákkal lépcsőzött cseppköves meanderben újabb kb. 150 m-t sikerült feltárni. Az új végpontot a meander egy következő aknája alkotja, a viszonylag tágas szelvényben is jól érzékelhető, ígéretes huzattal.

Njeges-barlang esetében viszont ez alkalommal érdemi eredményekről nem számolhatunk be. A rendszer DK-i részén a kutatások folytatására szervezett 7 fős, 3 illetve 4 napos bivakos akció során továbbvezető járatokat sem a mélyponti szifon térségének ismételt átvizsgálásával, sem pedig az ÉK felé kiágazó huzatos, de elszűkülő oldaljáratban nem sikerült találni, és reménytelennek tűnik a DK felől, a **Súgólyuk** résén át beszivító huzat alapján feltételezett folytatás kézi eszközökkel történő feltárhatósága is. Így Montenegro második leghosszabb barlangja most csak egy, a bejárat közeli szakaszon régóta ismert kis oldalág felmérésével (51 m) növekedett.

A végponti szűkületek tágitásával folytatódott két kisebb barlang feltárása is. Közülük továbbjutás csak a Lokve karsztrmelyedését megkerülő makadámút mentén nyíló aknácskában történt, amelynek a montenegrói barlang-méretet, azaz a 10 m-t meghaladó volta csak tavaly derült ki (**Bence-barlangja**). A folytatásában rejtőző lépcsős meandert akkor kb. -30 m mélységig, az idei bontás eredményeként pedig kb. -50 m mélységig tudtuk bejárni,

ahol a következő szűkület mögött egy tágas, négy másodperces akna vár felderítésre.

Az összesen 20 alkalommal, 11 körzetben végzett terepbejárások során 7 új barlang vált ismertté, egy további akna pedig a tavaly talált, kb. 60 m mélységű Nyúlön túl-barlang harmadik bejáratának bizonyult. Az új objektumok közül a legnagyobb mélységet az utóbbi közelében tátongó *Fekete madaras barlangban* (kb. -70 m), és a tábor feletti hegyoldalon impozáns ikeraknával nyíló, csak az utolsó nap felderített *Megint péntek barlangban* sikerült elérni (kb. -68 m). A többiek közül az előbbi térségében mutatkozó szintes bejárat már 20 m után elszűkült, két-két aknabarlang pedig a Čista strana DK-i részén és a Bence-barlangjának közelében 30–50 m közötti mélységben törmelékkitöltéssel zárult. Bejárat fotók és térképvázlatok készítésével illetve GPS-beméréssel 8 ismert barlangnál történt dokumentáció-kiegészítés, és folytatódott a már felderített kisebb barlangok egyértelmű terepi azonosítását segítő kis réztáblák kihelyezése is (összesen 29 objektumhoz).

Tevékenységünket és az eredményeket számszerűen összefoglalva, a 2013. évi expedíció 13 munkanapja alatt összesen 47 barlangot kerestünk fel: 19 objektumban végeztünk feltáró és/vagy dokumentációs munkákat, 23 helyszínen csak felszíni adatkiegészítés és/vagy táblázás történt, míg 5 további barlangban csupán túrázási céllal jártunk. Az újonnan felderített barlangok, barlangszakaszok együttes hossza meghaladja a 3,2 km-t, és mintegy 1900 fm járatról készítettünk poligonmérésen alapuló térképet. Mindezek nyomán a kutatott terület leghosszabb és legmélyebb barlangjainak adataiban az alábbi, vastagítással kiemelt változások rögzíthetők:

Leghosszabbak (2013. augusztus)			
	Név	Hossz (m)	2012. évi adat
1	Njegos-barlang	6100	6100
2	Kétlyukú-barlang*	4600	2200
3	Duboki do	kb. 2500	kb. 2500
4	Bogos-barlang*	kb. 2000	kb. 2000
5	Nyúl-lika*	kb. 1850	kb. 1700
6	Dögös-barlang*	kb. 1100	kb. 1100

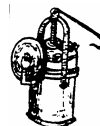
* teljes egészében magyar feltárások

A bőséges friss fotóanyagból – a Szakmai Napokon tartandó ppt-beszámoló illusztrálása mellett – készül egy 2014-es barlangos naptár is; a jövő évi engedély kiadásához szükséges kutatási jelentés benyújtásával pedig rövidesen megkezdődik a következő expedíció szervezése, ahová a „törzsgárda” tagjain kívül (ide számítva azt a 30 kutatót, akik az eddigi 11 expedíció több mint a felén részt vettek) természetesen várjuk az újabb érdeklődőket is.

Hegedűs András–Takácsné Bolner Katalin

1. körlevél

NEMZETKÖZI KONFERENCIA

BARLANGVILÁGÍTÁS 2.

2014. október 9–12. Miskolc

A Társulat 2000-ben rendezett Barlangvilágítás nemzetközi konferenciája óta jelentős fejlődés következett be mind az egyéni, mind az idegenforgalmi barlangok világítása terén, elsősorban a LED-es izzók kifejlesztése és alkalmazása következtében. Célszerűnek tartjuk, hogy az elmúlt több mint egy évtized alatt bekövetkezett fejlődés eredményeit, tapasztalatait (előnyeit, esetleges hátrányait) széleskörűen bemutassuk és megvitassuk. A konferenciára várjuk a témakörrel kapcsolatos előadásokat, posztereket az alábbi szekciókban:

- barlangkutatók új egyéni világítóeszközei,
- idegenforgalmi barlangok új világítása (gazdaságosság, esztétika, hatása a lámpafórára),
- egyéb kérdések (pl. történet).

A konferencia hivatalos nyelvei: magyar és angol.

Az előadásokat és az összefoglalásokat angol nyelven kérjük megküldeni. (A magyar résztvevők magyarul is megküldhetik, de bőséges angol nyelvű összefoglalóval.)

A résztvevők részére lehetőséget biztosítunk új fejlesztésű világítóeszközök helyszíni bemutatására, ill. árusítására.

A konferencia keretében bemutatunk két – néhány éve új LED-es világítással kiépített – idegenforgalmi barlangot (aggteleki Baradla-barlang, lillafüredi Anna-barlang).

Részvételi díj: 20 000 forint, MKBT-tagoknak 15 000 forint, mely magába foglalja a konferencián való részvételt, az előadások összefoglalását tartalmazó füzetet, a teljes előadásokat tartalmazó kiadványt (utólag), a barlangok bemutatását (egész napos autóbusszos kirándulás ebédrel) és a zárófogadást.

Árusító stand: 10 000 forint, MKBT-tagoknak 7000 forint.

A részvételi díjakat kérjük **2014. augusztus 30-ig** a Társulat Titkárságán (Budapest II. Pusztaszeri út 35. Szemlő-hegyi-barlang) befizetni, vagy a 10200830-32310384-00000000 bankszámlára átutalni.

HATÁRIDŐK

Jelentkezés beküldése	←	2014. 01. 31.
Jelentkezés visszaigazolása	→	2014. 02. 28.
Előadás és poszter összefoglalók beküldése	←	2014. 04. 30.
2. körlevél kiküldése	→	2014. 06. 15.
Részvételi díj befizetése /átutalása	←	2014. 08. 30.
Végleges program kiküldése	→	2014. 09. 10.
Előadások szövege és poszterek leadása	←	2014. 10. 09.

HÍREK, HIRDETMÉNYEK

MKBT logós bögre

1500 Ft-ért rendelhető a Titkárságon. Minden eladott bögre ára támogatja a Társulatot.

SVÁJCI BARLANGOS NAPTÁR

Megfelelő számú megrendelés esetén (20 példány fölötti darabszám) 3500 Ft/db áron (4500 Ft helyett) lehetőség van a 2014. évi svájci barlangos naptár Társulaton keresztül történő megrendelésére.

Az egyes hónapok lapjain Ausztria, Brazília, Kína, Franciaország, Haiti, Japán, Laosz, Új-Zéland, Spanyolország és az Egyesül Államok barlangjait ábrázoló fotók láthatók.

Az igényeket a befizetéssel együtt november 20-ig kérjük eljuttatni a Titkárságra.

A SPELEO SPORT 2013-AS ÁRAI

1000-es Cordura overall:	24 000 Ft		
500-as Cordura overall:	21 500 Ft		
"Közepes" overall Cordura foltozással:	18 500 Ft		
"Hobby" overall:	16 000 Ft		
Műnyúl:	9 500 Ft	Stop	22 000 Ft
Bag 40L:	5 500 Ft	Pantin	13 500 Ft
Bag 60L:	6 000 Ft	Myo RXP	20 500 Ft
Vertex sisak	19 000 Ft	Duo Led 14	32 500 Ft
Petzl, Kong, CT. mászóeszközök a legolcsóbban!			
160 lumenes fejlámpa:		9 500 Ft	
400 lumenes fejlámpa, lítium ionos aksi + töltő, 22 óra üz		25 000 Ft.	

December 9-től 23-ig az általunk gyártott termékekre 20 % kedvezményt biztosítunk!

Minden sporttársunknak békés karácsonyt és boldog új évet kívánunk!

Címünk: 1094 Budapest, Balázs Béla u. 30.

Tel: 06 1 785-8551 Mobil: 06_20-367-6964

E-mail: kocsisandras@speleo.hu Weblap: www.speleo.hu

Kocsis András

BARLANGVILÁGÍTÁS 2. NEMZETKÖZI KONFERENCIA

**Beküldendő:
2014. január 31.**

JELENTKEZÉS

Név: .....

Postacím: .....

E-mail: .....

Kívánok:

- ♦ előadás(oka)t tartani:

címe(ik):.....

.....

.....

- ♦ poszter(eke)t bemutatni,

címe(ik):.....

.....

.....

helyigény: ..... m x ..... m

- ♦ kiállítási anyagot bemutatni,

helyigénye: ..... m x ..... m

- ♦ árusítani (stand),

helyigénye: ..... m x ..... m

.....

aláírás